

У минулому номері нашої газети було завершено публікацію історико-краєзнавчого нарису про створення садиби і палацу графа Ходкевича. Добру справу зробив млинівчанин Степан Андрійович Вальчун, який віднайшов рідкісну книгу Романа Антанзі «Історія резиденцій на далеких окраїнах Речі Посполитої», що була видана у Вроцлаві ще в 1994 році, і переклав з польської один з її розділів. З нього ми змогли глибше торкнутись історії нашого краю, дізнатись про долю родини Ходкевичів, яка залишила по собі невмирущу пам'ять для нас, млинівчан, - чудові будівлі на лівому березі Ікви.

Нині вони є тими історико-архітектурними пам'ятками, які, окрім Свято-Покровської церкви, уцілили з минулого століття і є окрасою нашого селища. І мені подумалось: якої неповторності, привабливості для жителів, гостей набув би наш Млинів, якби на березі Ікви ще й височів сам палац графа Ходкевича! Він, безумовно, став би «візит-

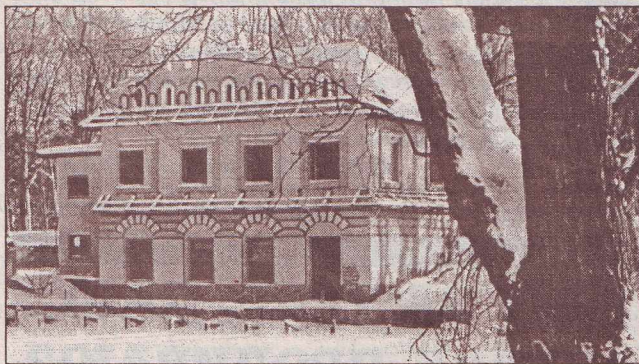
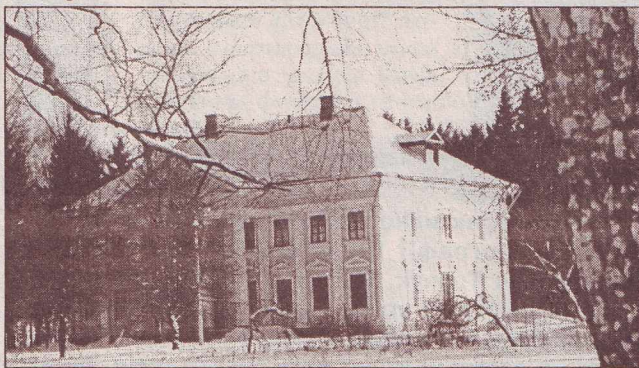
Гострий кути МИР ХАТАМ, ВІЙНА ПАЛАЦАМ?

Не міліймо душею, млинівчани!

ною карткою» Млинова, приваблював би сюди туристів. Однак доля розпорядилась по-своєму - у другу світову війну палац був частково зруйнований. А решту його, як свідчать очевидці, було розібрано і дехто із спритних млинівчан збудував собі хати. Так було втілено в життя гасло «Мир хатам, війна палацам!», яке докотилося до наших західноукраїнських земель через двадцять з лишком років після революції.

Хвала долі, що вона вберегла від руйнації інші будівлі із архітектурного ансамблю садиби Ходкевичів. У одній з них, так званій «офіцині», яка у вісімдесяти роки була ретельно відреставрована, вкрита, як і в минулому, гонтом, розташувалася краєзнавчий музей. І це чудово, що тисячі людей можуть в цій пам'ятці архітектури XIX століття краще пізнати наше минуле, нашу непросту і тривожну історію.

Стоять ще й інші будівлі. Зокрема, зберігся «філософський будиночок», де у свій час граф Ходкевич, який був вченим-хіміком, робив свої дослідження, наукові відкриття, віддавався філософським роздумам про сутність людського життя. Цей будинок, що розташований у парку на мальовничому березі ставка і поволі руйнувався, привернув у вісімдесяти роки увагу тодішнього голови райспоживспілки А.О.Войтюка. І кооператори разом, з адміністрацією веттехнікуму зробили добру справу - капітальний ремонт і реставрацію будівлі. І відкрили тут кафе «Українські страви», яке впродовж десяти років було улюбленим місцем відпочинку млинівчан і гостей селища. А ще була в Анатолія Опанасовича мрія - зробити, як колись, при Ходкевичу, через ставок підвісні мости. А на

околиці мальовничого графського парку влаштувати кемпінг. Щоб могли подорожні тут зупинитись, відвідати Млинівський музей, а заодно і відпочити в кафе. Та задумам цим не судилося здійснитися. Нема серед нас уже А.О.Войтюка, а економічна скрута, безгрошів'я змусили закрити і кафе.

Можливо, на цих подробицях про теперішню історію «філософського будиночка» і не акцентував уваги, якби... Якби не опубліковані в попередніх номерах нашої газети знімки, де садиба Ходкевичів подала перед нами у всій красі і неповторності. Такою, як була на початку століття. Тому й захотілося сфотографувати її для історії такою, якою вона є тепер. І, можливо, дуже своєчасно. Бо якщо колишня «офіцина», де тепер музей, виглядає респектабельною і доглянутою, то зовсім іншим побачив я в об'єктиві фотоапарата колишній «фі-

лософський будиночок». Він безпощадно руйнується. Хоч стоять ще стіни і дах, проте вже вирвані з «живим» вікна й двері, зірвано всередині підлогу і паркет, шифер із піддашків першого поверху. Скоро, мабуть, дійде і до шиферу на даху. Обмілілі душею і серцем люди пройшлися ломом і сокирою по споруді, яка простояла вже близько двох століть. І невтямки їм, мабуть, що піднімають руку на частку нашої історії, нашого минулого. Зупиніться, вандалі, витравіть з душі отой нікчемний принцип «Мир хатам, війна палацам».

Леонід МАТВІЙЧУК.

На фото: (вгорі) — колишня «офіцина» графа Ходкевича — нині краєзнавчий музей;

(внизу) — стоїть без вікон, без дверей, руйнується і потребує захисту «філософський будиночок», де ще кілька років тому було кафе «Українські страви».

Фото автора.